

Täysistunto

Tiistai 22.3.2022 klo 14.00—15.26

3. Ajankohtaiskeskustelu energiansaannin turvaamisesta

Keskustelualoite KA 7/2022 vp

Keskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Päiväjärjestyksen 3. asiana on ajankohtaiskeskustelu energiansaannin turvaamisesta.

Elinkeinoministeri Lintilän viisiminuuttisen puheenvuoron jälkeen myönnän harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja, jotka saavat kestää enintään yhden minuutin. Jos ministerille tulee niiden yhteydessä kysymyksiä, annan sopivassa välissä myös ministerille mahdollisuuden vastata. Vastauspuheenvuorot varataan V-painikkeella. Keskustelulle varataan aikaa noin 45 minuuttia. — Nyt ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.01 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Eurooppalainen energiapolitiikka muuttui yhdessä yössä Venäjän Ukrainaan hyökkäyksen johdosta. Tämä nosti esiin toimitus- ja huoltovarmuuden sekä energiajärjestelmän kustannustehokkuuden tärkeyden ilmastonäkökulman rinnalle.

On mahdollista, että Venäjä päättää asettaa vientikiellon energiatoimituksille osana vastapakteitaan. EU:n komissio julkaisi maaliskuun alussa toimintasuunnitelman, jonka tavoitteena on riippumattomuus venäläisestä energiasta vuosikymmenen loppuun mennessä. Maaliskuun Eurooppa-neuvosto linjasi, että kaasun, öljyn ja hiilen tuontiriippuvuudesta Venäjältä pyritään eroon mahdollisimman nopeasti.

Suomen pitkä linja energiapolitiikassa on ollut lisätä uusiutuvan ja puhtaan energian osuutta sekä huolehtia huolto- ja toimitusvarmuudesta lisäämällä kotimaista tuotantoa sekä rakentamalla sähkönsiirtoyhteyksiä naapurimaihin. Tämä linja on ollut oikea, koska energian toimitusvarmuus on Suomessa hyvällä tasolla. Kriisin myötä energian hinta kuitenkin nousee lyhyellä aikavälillä, kuten olemme nähneet.

Suomeen on tuotu Venäjältä merkittävä määrä energiaa sen eri muodoissa. Öljyn ja kivihiihen tuonnin osalta useat yritykset ovat ilmoittaneet muuttavansa omia hankintalähteitään. Öljylle ja maakaasulle on velvoite- ja varmuusvarastointijärjestelyt.

Maakaasun osalta tilanne on silti haastava. Balticconnector-putken avaaminen kaksi vuotta sitten mahdollistaa vaihtoehtoisen kaasunhankintalähteen Baltian kautta, ja myös nesteytetyn maakaasun eli LNG:n olemassa olevaa infrastruktuuria voidaan hyödyntää. Nämä lähteet eivät kuitenkaan kata maakaasun koko kysyntää. Erityisesti teollisuuden käyttämän maakaasun korvaaminen lyhyellä aikavälillä on vaikeaa.

Siinä, missä öljyllä ja kivihiihellä on globaaleina polttoaineina useita hankintalähteitä, metsähakkeen ja turpeen saatavuus perustuu muuttuneessa tilanteessa vahvasti kotimaisiin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2022 vp

markkinoihin, joten yksittäisten energialähteitten osalta toimenpiteet kohdistuvat erityisesti näihin. Metsähakkeen käytöstä on tuotu Venäjältä noin neljännes, jota emme enää saa tuontikiellon vuoksi. Tuonnin katkeaminen on katettava kotimaista hakkeen tarjontaa ja turpeen käyttöä lisäämällä.

Arvoisa puhemies! Huoltovarmuuteen liittyviä kysymyksiä valmistellaan talous- ja huoltovarmuusministerityöryhmässä. Toimenpiteet painottuvat Venäjältä aiemmin tuodun metsähakkeen korvaamiseen ja kaasun huolto- ja toimitusvarmuuden parantamiseen. Kotimaisen puunhankinnan toimitusketjun parantaminen kannustamalla metsänhoidon rästien toteuttamiseen lisäisi kotimaisen hakkeen saatavuutta. Hakkeen käytön lisääminen edellyttää myös pidemmällä aikavälillä terminaaliverkoston kehittämistä.

Kaukolämpöyhtiöiden polttoaineen saannin varmistaminen seuraaville talvikausille on keskeistä. Neova eli entinen Vapo ilmoitti käynnistävänsä turvetuotannon kesällä 2022 asiakkaitten ilmoitettua halukkuudesta monivuotisiin toimitussopimuksiin. Tämän lisäksi Huoltovarmuuskeskus valmistelee toimenpiteitä turpeeseen liittyen.

Sähkön osalta Olkiluoto kolmonen korvaa Venäjän yhteyden täysimääräisesti. Suomeen on lisäksi valmistumassa markkinaehtoisesti lähes 2 000 megawattia tuulivoimaa vuoden 22 aikana, mikä parantaa tilannetta entisestään.

Työ- ja elinkeinoministeriö on käynnistämässä selvitystä kansallisen LNG-infran kehittämismahdollisuuksista ja kapasiteetin lisäämisestä. Tämän lisäksi on keskeistä varmistaa vaihtoehtoiset kaasun hankinnan lähteet Balticconnector-yhteyden kautta.

Maakaasun osalta Suomessa on olemassa huoltovarmuusjärjestelyt vaihtoehtoisilla polttoaineilla, ja yritykset voivat varmistaa lyhyellä aikavälillä kaasuun perustuvan lämpötuotannon vaihtoehtoisilla polttoaineilla. Pidemmällä aikavälillä teollisuuden sähköistäminen ja vetytalouden kehittäminen vähentävät riippuvuutta fossiilisista tuontipolttoaineista.

Irtautuminen venäläisestä energiasta ja fossiilisten polttoaineiden korkea hinta kiihdyttävät entisestään vihreää siirtymää. Vähähiilinen energijärjestelmä edellyttää merkittäviä investointeja. Valtio voi vivuttaa investointeja liikkeelle, mutta yksityinen sektori kantaa päävastuun. Hallitus valmistelee lisätoimia fossiilisista polttoaineista irtautumiseksi ilmast- ja energiastrategian yhteydessä. Strategian linjauksissa huomioidaan kaikki kolme energiapolitiikan ulottuvuutta: energian huolto- ja toimitusvarmuus, energian kohtuullinen hinta sekä kestävyys ilmast- ja ympäristön näkökulmasta.

Arvoisa puhemies! Suomen monipuolinen ja hajautettu energiantuotanto [Puhemies ko- puttaa] turvaa myös tässä vaikeassa tilanteessa kansalaisten ja yritysten energian saannin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitoksia. — Nyt ne edustajat, jotka tästä asiasta haluavat debattia käydä: ylös ja V-painiketta. — Edustaja Lindtman.

14.07 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pitkään olemme tienneet, että fossiilisesta energiamuodosta irrottautuminen on tärkeää maapallon elinvoimaisuuden kannalta. Nyt olemme viimeisen vuoden aikana nähneet, että se on tärkeää ihan jokaisen kuluttajan ja valtioiden kukkaron kannalta, ja nyt ihan viimeisen kuukauden aikana olemme nähneet, että se ei ole ainoastaan ympäristö- ja rahakysymys vaan se on myös turvallisuuskysymys. Sen takia on tärkeää, että mekin täällä Suomessa teemme nyt ne toimet, joilla pääsemme eroon riippuvuudesta Venäjältä tuotavasta fossiilisesta energiasta. Suomi on onneksi tässä paljon paremmassa asemassa kuin moni muu Euroopan maa — meidän riippuvuutemme on vähäisempää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2022 vp

Mutta maakaasua käytetään tietysti paljon muuhunkin kuin lämmitykseen tai energiaan. On paljon erilaisia tuotantolaitoksia, toimijoita, joissa sitä tarvitaan. Tässä pitäisi nyt miettiä, mitä tehdään. Meillä on vain yksi Haminan satamassa oleva LNG-terminaali kytkettynä verkkoon. Mitä tämän kanssa tehdään? Ehdottomasti tarvitaan lisää LNG-terminaaleja, [Puhemies koputtaa] jotka ovat kytkettyneinä kansalliseen kaasuverkkoon.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Tavio.

14.09 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Ruotsissa hallitus lähti tukemaan polttoaineen hintoja ja sähkön hintoja. Suomessa hallitus ei tee mitään. Sen sijaan valtiovarainministeri Saarikko kehotti kansaa tinkimään elintasostaan, kun nämä hinnat karkaavat teiltä käsistä ja te ette tee mitään. Heti sen jälkeen hallitus ilmoitti tuplaavansa kehitysavun ilmastorahat — 241 miljoonaa vuodessa Kankkulan kaivoon, maailman tuuliin. Vihreät kertoivat myös, että hallitus jatkaa polttoaineiden hintoja nostavan jakeluvoitteen kiristämistä. Kuinka tämä kaikki on mahdollista? Keskustahan on vihreiden panttivankina tuolla hallituksessa. Te laulatte näitä vihreiden ilmastoloruja ja tanssitte sen ilmastohumpan piirissä tuolla, ja nyt on sellaiset ajat, että kannattaisiko nyt laittaa oma kansa ensin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mykkänen.

14.10 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olemme todella uudenaikaisessa tilanteessa Euroopan ja Suomen energiasaataavuuden osalta. Onneksi Olkiluoto kolmonen valmistuu ja korvaa suoran sähköntuonnin Venäjältä. Mutta Olkiluoto kolmonen ei riitä takaamaan tehoriittävyyttä, ei ensi talveen, jos tulee kylmät pakkaset, eikä varsinkaan siihen, että pääsemme eroon maakaasusta teollisuudessa sähköistymisen kautta ja niin edelleen. Myöskin Euroopan unionin komissio onneksi tunnistaa, että vetytalous edellyttää valtavaa määrää sähköä ja se tarvitsee myös ydinvoimaa tämän vedyn tuottamiseen. Suomessa meillä on ollut ydinvoimahankkeita vireillä, mutta kuten tässä salissa kait laajasti ymmärrämme, Fennovoima-hanke ei voi enää toteutua. Kysyn ministeriltä: oletteko valmiit kiireen vilkkaa laittamaan jalkaa ovenrakoon ja näistä EU:n energiatukiohjelmista rahaa siihen, että me saamme käännettyä länsimaiselle teknologialle Fennovoiman ydinvoimahankkeen ja uudessa muodossa tämän lisäydinvoimalan [Puhemies koputtaa] Suomeen?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Hoskonen.

14.11 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomen tilanne energian kannalta on erittäin kriittinen. Kuten tiedämme, joudumme turvautumaan yhä enemmän omiin energialähteisiin, ja se tarkoittaa käytännössä sitä, että nythän poltetaan kuitupuuta raakasti kattiloissa eli lämmöksi taivaan tuuliin, kun energiapuu ei riitä ja turve on syntilistalla numero yksi. Arvoisa ministeri, teen semmoisen esityksen, että nyt kannattaa toimia, kun Euroopan unionin listoilla maakaasu on saamassa vihreän sertifikaatin taksonomiassa: nyt kannattaa Suomen olla tässä aktiivinen ja poistaa turve sieltä vaarallisten fossiilisten listoilta. Se uusiutuu, kuten kaikki tiedämme, se on biologinen tosi asia. Sen jälkeen me voimme itse tehdä kaukolämmön edullisesti ja polttaa huonolaatuisen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2022 vp

puun energiaksi ja samalla voimme tehdä turpeesta monia muita asioita, ja tiukan paikan tullen siitä voi tehdä dieseliäkin. Näin epävarmassa maailmassa, missä elämme, energiaomavaraisuus on mahdollista, kun lähdemme toimimaan jämäkästi. Aiotteko toimia näin? [Oikealta: Hyvä puhe! — Timo Heinonen: Olisipa aitoja keskustalaisia muitakin!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Harjanne.

14.12 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministerille erinomaisesta aloituspuheenvuorosta ja selkeästä viestistä. Nyt on aika kirittää ja vauhdittaa siirtymistä pois fossiilienergiasta. Se on ilmaston ja isänmaan etu.

Tämä haaste tarvitsee tietysti toimia monenlaisella aikajänteellä. Keskeistä on rakentaa korvaavaa, vähäpäästöistä, kestävää energiaa fossiilienergian tilalle, mutta myös nopeampia toimia on, ja siinä ehkä energiatehokkuus ja energian säästö korostuvat. Tähän liittyviä toimia ovat esittäneet ihan hiljattain esimerkiksi Sitra täällä ja Kansainvälinen energiajärjestö IEA tuossa viime viikolla. Olisin kysynyt: mitä toimia on suunnitteilla ja vireillä energiatehokkuuden ja energian säästön edistämiseksi Suomessa?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lohikoski.

14.13 Pia Lohikoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vihreä siirtymä ja energiaomavaraisuus vaativat toimia, eivät vain öljyn vaan myös maakaasun osalta. Kotitalouksien lämmityksessä maakaasun osuus on pieni, mutta jonkin verran sitä käytetään esimerkiksi meillä Uudellamaalla. Kaasun hinta on jo yli kolminkertaistunut vuodessa, ja näiden kotitalouksien tilanne tulee huomioida ripeästi. Kenenkään ei pidä joutua taloudelliseen ahdinkoon sen vuoksi, että koti on saatava lämpimäksi.

Öljylämmityksestä luopumiseen tähdätyt kotitalousvähennykset tulisi ulottaa myös maakaasulämmitykseen. Nykyisen vähennyksen voi saada, kun öljylämmitysjärjestelmä korvataan muuta kuin fossiilista polttoainetta käyttävällä lämmitysjärjestelmällä, esimerkiksi maalämmöllä. Maakaasulämmitys on rinnastettavissa öljylämmitykseen: öljypolttimen ja -kattilan asemasta tarvitaan kaasupoltin ja kaasukattila. Lakimuutos olisi siis teknisesti nopeasti toteutettavissa — tehdäänkö näin?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Malm.

14.14 Niina Malm sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kaikki Suomessa kuluttava fossiilinen energia tuodaan ulkomailta. Fossiilisista kiinni pitäminen ei ole siis järkevää maapallon ohella myöskään Suomen oman huoltovarmuuden ja turvallisuuden kannalta. Riippuvuutemme ulkomailta — valtaosin Venäjältä — tuotavasta fossiilisesta energiasta näkyy ja tuntuu nyt myös suomalaisten yritysten ja kansalaisten lompakolla. Tämän jotkut kyllä yrittävät vääntää vihreän siirtymän syyksi, vaikka päinvastoin juuri puhtaisiin, fossiilittomiin energioihin siirtyminen on Suomen avain pakoon Venäjä-riippuvuudesta ja yhä kallistuvista polttoaineen hinnoista sekä tuontisähköstä.

Tällä hetkellä tilanne on vaikea, ja siihen on reagoitava. Kaikilla ei vielä ole esimerkiksi varaa vaihtoehtoisilla käyttövoimilla kulkeviin autoihin, ja siksi valtion on tuettava suomalaisia tässä vaikeassa ja akuutissa tilanteessa. Olisiko yksi vaihtoehto esimerkiksi synteettiset polttoaineet?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Huru.

14.15 Petri Huru ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Saarikko on kertonut, että velkaa otetaan suunniteltua enemmän eikä menokehyksissä pysyminen ole realistista. Vaikka Venäjän hyökkäys selittää osittain hintojen nousun, polttoaineen ja energian hinnat olivat jo ennen sotaa korkealla.

Ministeri Saarikon mukaan menokohteet valitaan tarkoin, kun valtion rahankäyttöä lisätään. Silti ympäristö- ja ilmastoministeri Emma Kari kertoi, että hallitus on päättänyt lisätä ilmastotoimia maataloudessa ja jatkaa liikenteen päästökaupan valmistelua, joka lisää kuluja esimerkiksi maankäyttöön, liikenteeseen sekä asumiseen. [Jani Mäkelä: Varsin kaksinaamaista!]

Hallitus kertoi myös, että se lähes kaksinkertaistaa ilmastorahoituksen kehitysmaihin, vaikka vain muutama päivä sitten ministeri Saarikko sanoi, että suomalaisten on oltava valmiita tinkimään elintasostaan. Samaan aikaan Ruotsin hallitus on päättänyt aloittaa kotitalouksien liikaa kallistuneiden sähkölaskujen tukemisen yli 6 miljardilla kruunulla. [Puhemies koputtaa] Koska ja miten hallitus asettaa oman kansan etusijalle [Puhemies: Näin, nyt on aika täynnä!] ja alentaa arjen kuluja Suomessa?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Grahn-Laasonen.

14.16 Sanni Grahn-Laasonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Irtaantuminen riippuvuudesta fossiilisesta tuontienergiasta Venäjältä tulee johtamaan massiiviseen tarpeeseen investoida puhtaaseen energiaan Euroopassa ja myöskin Suomessa. Suomessa on arviolta yli kolmella miljardilla eurolla erilaisia investointeja odottamassa, lepäämässä lupaputkissa, ja siellä luvitusta odottaa paljon myöskin puhtaan energian investointeja, muun muassa tuulivoima- mutta myös muita.

Olette, ministeri, tunnistanut tarpeen nopeuttaa luvitusta, mutta tämän hallituksen kaudella suomalaisten investointien luvitusta on jopa hidastettu. On tuotu uusia valitusvaiheita ja niin edelleen, ja pelkona on, että Suomi taantuu omaan kankeuteensa eikä onnistu vihreässä siirtymässä, joka on nyt myöskin turvallisuuspoliittisesti tärkeä. Mitä konkreettisesti aiotte tehdä, jotta luvitus sujuvoituu Suomessa? Miten se käytännössä tehdään? Millaisella aikataululla saamme tänne hallituksen esityksiä, jotka tähän vaikuttavat? Oletteko valmiita säätämään käsittelytakuun [Puhemies koputtaa] ja tekemään vastaavan nopeutetun polun kuin Äänekosken investoinnissa joitakin vuosia sitten?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt aikataulu täällä on täyttynyt. — Edustaja Pirttilahti.

14.18 Arto Pirttilahti kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Metsähaketta todellakin tuodaan Suomeen noin yksi kolmasosa meidän käyttötarpeista, ja siitä 45 prosenttia tulee Venäjältä, ja varmaan omalla toiminnalla me voidaan saada siitä kiinni tämän oman energian teko.

Mutta olisin huolissani pelletistä. Meille tulee nyt tällä hetkellä ulkomailta noin 120 000 tonnia pellettiä vuodessa — Venäjältä 100 000 tonnia, mikä vastaa noin kahtatuhatta rekallista. Meidän oma tuotantomme on tällä hetkellä 300 000 tonnia. Kuinka tämä saadaan kiinni? Kuinka me saadaan lisää kapasiteettia pellettitekemiseen?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2022 vp

Olen huolissani sen takia, kun nämä pellettivehkeet on laitettu tällä hetkellä muun muassa vankiloiden, varuskuntien, muittenkin julkisten tilojen, Senaatti-kiinteistöjen tilojen nurkalle. Mitenkä meidän energiariippuvuus Venäjästä katkaistaan mutta saadaan myös omasta maasta? Näitä pellettivehkeitähän ei voi käyttää kuin sen pelletin käyttöön. Ei niillä voi ajaa metsähaketta sisään.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Hassi.

14.19 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten monet kollegat ovat jo todenneet, ilmastotoimet, energiahuoltovarmuuden parantaminen ja irtautuminen riippuvuudesta venäläisestä tuontien energiasta vievät kaikki samaan suuntaan. Yksi asia, mitä olemme tekemässä ja mitä pitää nopeuttaa, on kaukolämmössä irtautuminen polttoon perustuvasta lämmöntuotannosta ja toisenlaisten vaihtoehtojen, kuten suurten lämpöpumppujen, käyttö. Olisi mielenkiintoista tietää, aikooko hallitus nopeuttaa tätä kehitystä.

Vuoden 73 suuren energiakriisin yhteydessä tehtiin aika paljon tiukkoja säästövelvoitteita muun muassa julkisiin rakennuksiin. Nykyaikaisella älytekniikalla on paljon helpommin ja halvemmalla ja mukavammin toteutettavissa esimerkiksi lämmityksen ja valaistuksen älykästä säätöä. Aikooko hallitus [Puhemies koputtaa] antaa tästä tiukkoja ohjeita?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Adlercreutz.

14.20 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! On selvää, että se, että ollaan kunnianhimoisesti pyritty pois fossiilisista polttoaineista, parantaa nyt tällä hetkellä meidän turvallisuuspoliittista asemaamme. Yhtä selvää on, että olisi aikoinaan tullut suhtautua kriittisemmin niin Nord Stream ykköseen kuin kakkoseen, Fennovoiman hankkeesta nyt puhumattakaan. Edustaja Mykkänen esitti siitä oivan kysymyksen.

Kun pohditaan tätä siirtymää sitten henkilötasolla, miltä se näyttäytyy kodeissa yksilön tasolla, niin siinä nousevat esille erityisesti erilaiset lämmitysmuodot. Edustaja Lohikoski puhui tuossa maalämpöpumpuista. Nyt öljyn polttamisesta pyritään kehottamaan ihmisiä siirtymään pois kotitalousvähennyksen kautta, mutta on toki muitakin ongelmia, joihin tulisi puuttua. Onko teillä suunnitelmissa työn alla joitain muita vapaaehtoisuuteen perustuvia toimia, [Puhemies koputtaa] joilla voisimme kotitalouksien tasolla auttaa tätä vihreää siirtymää?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt edustaja Werning.

14.21 Paula Werning sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Energian hinnat tulevat todennäköisesti nousemaan jatkossakin. Tämä tieto aiheuttaa monelle kansalaiselle päänsäryä ja taatusti tulee hankaloittamaan myös monen perheen arkea lisäten perheiden taloudellista ahdinkoa. Niin minä kuin moni muukin kantaa huolta etenkin pienempituloisten kansalaisten tilanteesta. Haluan kysyä ministeri Lintilältä: minkälaisia toimia on käynnistetty etenkin pahemmin energian hintojen noususta kärsineiden auttamiseksi oikeudenmukaisella tavalla, jotta vaikutukset perheiden arkeen olisivat mahdollisimman vähäisiä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Meri.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2022 vp

14.22 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Nyt tässä keskustelussa tuntuu unohtuvan se, että me keskustelemme erittäin hyvistä energiatähtäisyyteen tähtäävistä pitkän ajan ratkaisuista. Mutta nyt on hyvä huomata, että ihmisethän eivät voi yhdessä päivässä hypätä näihin tilanteisiin, joista me puhutaan. Jos ottaa esimerkin ihan sähköautoista, niin mediastahan olemme saaneet lukea, että siellä on tällä hetkellä vuoden toimitusaikoja. Eliikkä nyt pitää pitää erossa pitkän ajan hyvät energiatähtäisyydestä ja tämän päivän hätä.

Meillä edustajat Tavio ja Huru ottivat esille juuri nämä konkreettiset toimenpiteet. Ihmisillä on tilanne, että miten voi ajaa autolla tulevina viikkoina, polttoaineen hinta nousee, miten saa sen sähkölaskun edelleen maksettua — miten tulen toimeen tulevina viikkoina, tulevina kuukausina — ja tähän kysymykseen pitäisi nyt saada vastaus. Hienoja energiatähtäisyyseräratkaisuja, mutta ne eivät vastaa tähän lyhyen ajan kriisiin, jota Venäjän hyökkäys on pahentanut.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Heinonen.

14.23 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuljetusala on historiallisessa kriisissä. Polttoaine maksoi jo ennen Putinin sotaa paljon, ja nyt se maksaa vielä enemmän. Yhden rekan vuosikustannukset pelkästään polttoaineen osalta ovat nousseet noin 150 000 euroa. Media kertoi, että Marinin hallitus ei ole päässyt keskinäiseen sopuun kuljetusalan ahdingon helpottamisesta. Helpotukset eivät kuulemma saisi vaarantaa fossiilisesta energiasta irrottautumista.

Arvoisa hallitus, hyvä ministeri, kuljetusalan päästöt ovat tällä politiikalla ja teidän keskinäisellä kinastelullanne kohta nollassa. Ne autot eivät enää kohta liiku. Ammattidiesel, myös pakettiautoille ja takseille, kuten Belgiassa, polttoaineveron kevennys, kuten Italiassa, ja sekoitevelvoitteesta luopuminen olisivat toimia, joilla voisimme nopeasti auttaa meidän kuljetusalaa. Kysyn, ministeri Lintilä: olisitteko te edes näihin toimenpiteisiin valmis?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Huttunen.

14.24 Hanna Huttunen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ukrainalaisille sota on ennen kaikkea inhimillinen kriisi. Ukrainan sota on muuttanut vallitsevaa tilannetta totta kai myös meillä täällä Suomessa. Rajamaakunnat ovat pitkään tehneet Venäjän kanssa tiivistä yhteistyötä. Venäjä oli meille tärkeä ja luotettava kumppani. Näin ei todellakaan ole enää. Itä-Suomessa toimintaympäristö muuttui nopeasti Venäjän hyökättyä Ukrainaan.

Eilen kokoontuneessa maakuntahallituksessa Pohjois-Karjalassa edunvalvonnan kärkiä käsitellessämme Ukrainan sota muutti monen asian sisältöä. Sodan vaikutukset ovat vakavia ja edellyttävät myös valtiotavallalta nopeita toimia niin huoltovarmuuteen, turvallisuuteen kuin rajamaakuntien kehitysedellytyksiin liittyen. Huoltovarmuuden osalta on tärkeää, että EU:ssa metsien käyttöön liittyvä päätösvalta ja ohjaus säilyvät jäsenvaltioilla, eikä EU-säädöksillä tule luoda uusia hallinnollisia järjestelmiä tai suunnittelumekanismeja. Kysyisinkin hallitukselta: miten hallitus aikoo vaikuttaa, että päätäntävalta metsistämme ei luiskahda EU:lle?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Essayah.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2022 vp

14.25 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sota väistämättä helpottaa irtautumista näistä fossiilisista tuontienergioista ja luo painetta myöskin investointeihin, erityisesti uusiutuvaan, myöskin kotimaiseen. Tässä tilanteessa ministeri itsekin mainitsi nämä haasteet, joita tällä hetkellä liittyy muun muassa metsähakkeen saatavuuteen ja myös turpeeseen. Kristillisdemokraatit julkaisivat viime viikolla oman kriisipaketinsa liittyen niin maatalouteen kuin energia-asioihin, ja siinä nostimme esille muun muassa sen, että Kemera-tuilla pystyisimme nuoren metsän harvennusta nopeuttamaan, ja toisaalta myös ajatuksen siitä, että Huoltovarmuuskeskus tekisi jäljellä olevien turvetuottajien kanssa sopimuksen siitä, että näistä tulisi niin sanottuja sopimustuottajia. Olisinkin kysynyt ministeriltä sitä, mitä ajatuksia nämä herättävät, voisiko tässä olla malleja, ja toisaalta sitten myöskin sitä, miten ministeri näkee sen, millä tavalla me voimme parantaa nyt biokaasun talteenottoon [Puhemies koputtaa] liittyviä investointeja. Myöskin niillä on kysyntää.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Otetaan vielä edustaja Harkimo ja sen jälkeen ministerille mahdollisuus kommentoida esitettyjä kysymyksiä.

14.26 Harry Harkimo liik (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Fennovoima rakentaa täydellä vauhdilla ydinvoimalaa Pyhäjoelle. Kaksi kolmasosaa yhtiöstä on suomalaisessa omistuksessa, ja yhden kolmasosan omistaa venäläinen Rosatom. Venäjä käy silmitöntä hyökkäyssotaa Ukrainassa, ja Suomeen ollaan rakentamassa laitosta venäläiselle ydinreaktorille. Ministeri Lintilä, annoitte ymmärtää, että lopullista lupaa ydinvoimalalle ei olisi tulossa, mutta siitä huolimatta rakennustyöt jatkuvat. Rakentamisessa on paljon kiinni veronmaksajien rahaa. Valtio on Fortumin suurin omistaja, ja julkista rahaa hankkeessa on mukana kaupunkien kautta. Ainakin rakennusyhtiö SRV ja Turun ja Vantaan kaupungit haluavat lähteä pois hankkeesta, mutta tuskin niiden osuuksille ostajia löytyy. Ministeri Lintilä, kun olette kertonut, ettei Fennovoiman ydinvoimalaa kuitenkaan rakenneta loppuun, niin miksi työmaalla yhä haaskataan veronmaksajien rahoja?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Lintilä.

14.27 Elinkeinoministeri Mika Lintilä: Kiitoksia, arvoisa puhemies! Yritän mahdollisimman nopeasti käydä läpi tätä listaa, jonka jostain löydän... Niitä näytti olevan 17 kysymystä.

Edustaja Lindtman, maakaasun LNG-terminaalit ovat ilman muuta sellaisia, joista lähdetään hakemaan kapasiteettia lisää, mutta se kestää, LNG-terminaalisataman rakentaminen vie neljä viisi vuotta.

Taviolta tähän tuli useampikin. Polttoainehinnat — aivan keskeinen ongelma tällä hetkellä kuljetuspuolella, aivan keskeinen. Mitään sellaista ratkaisevaa ei ole, millä se voitaisiin tehdä. Keinovalikoimassa tällä hetkellä on jakeluvetoitteessa liikkuminen, kustannustukimalli — nämä ovat ne ensimmäiset, joita tällä hetkellä käydään läpi. Ongelma on se, että se on akuutti kassakriisi, ja meidän pitää saada toimenpiteitä, jotka mahdollisimman nopeasti tulevat vaikuttamaan tänne.

Edustaja Mykkänen kysyi Fennovoimasta, [Hälinää — Puhemies koputtaa] Fennovoima-hankkeesta ja vaihtamisesta länsimaiselle teknologialle. Omistajat päättävät. Jos omis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2022 vp

tajat päättävät, he tekevät sen, valtio ei voi sitä määrätä. Jos he vaihtavat teknologian, se tulee uudestaan eduskuntaan periaatepäätökseen, käsitykseni mukaan.

Hoskonen: turve pois fossiilisista. — Se ei ole kansallinen päätös, niin kuin tiedätte hyvin, [Hannu Hoskosen välihuuto] se on kansainvälinen ilmastopöytä, joka sen päättää. Se ei kerkiä tähän hätään.

Harjanne kysyi, mitä toimia energiatehokkuuden osalta. Tämä on ilmasto- ja energiastrategiassa hyvin keskeisiä kohtia. Täällä tulee useampi asia, joka tulee esiin ilmasto- ja energiastrategian kohdalla.

Lohikoski, tuki kaasusta luopumiseen on tällä hetkellä hallituksen työpöydällä, eli sitä pohditaan.

Malm: autoilijahinta ja synteettiset polttoaineet. Ne tulevat lisääntymään koko ajan. On aivan selvää, että tullaan menemään synteettisiin, mutta tähän akuuttiin tilanteeseen ne tulevat liian hitaasti.

Huru kysyi myös näistä... Kansallista päästökauppaa ei olla tekemässä. Se on muistaakseni kirjattu sillä tavalla, että ”mikäli muilla toimenpiteillä ei päästä siihen”, eli sitä ei ole tässä tulossa.

Grahn-Laasonen, luvituksen nopeutus tulee olemaan ilmasto- ja energiastrategiassa. Itse hakisin mallia vähän Hollannin tyyliin. Siellä on yksi ministeriö, joka kerää muut ministeriöt siihen alle, ja periaatteessa tehdään sitä kautta niin kuin yhden luukun periaate. Tämä olisi ehkä sellainen, joka meidän tulisi ajaa mukaan.

Pirttilahti kysyi, mistä pellettikapasiteettia. Minulla on vahva usko siihen, että tämä syntyvä markkina, jota tulee tähän koko ajan, tulee lisääntymään sillä puolella. En tunne pellettilannetta tällä hetkellä, tunnustan sen.

Itse asiassa Hassilla ja Adlercreutzilla oli vähän samantyylinen. Tämä kaukolämpö on laajasti meillä ilmasto- ja energiastrategiassa. Polttoon perustumaton poltto ja niin edelleen tullaan käymään sillä puolella läpi hyvinkin perusteellisesti.

Edustaja Werning kysyi, mitä avustustoimia, tukitoimia. Me tullaan tekemään selvitys niin sanotusta energiaköyhyydestä eli tullaan käymään läpi, miten tämä vaikuttaa eri ihmisten tilanteeseen, ja sitä kautta haetaan sitten niitä mahdollisia apuja.

Heinonen kysyi tästä kuljetusalan tilanteesta. Niin kuin sanoin, se on äärettömän vaikea. Koko ajan viestit ovat oikeastaan synkempiä, ja itse kyllä toivon, että päästään nopeastikin tässä eteenpäin. Mutta niin kuin sanoin, mitään sellaista ratkaisevaa tapaa ei ole, jolla saadaan kulut kerralla alas, valitettavasti ei ole. [Leena Meri: On, jos halutaan! — Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

Ja — Huttunen kysyi siitä — kyllä metsät pidetään edelleen [Hälinää — Puhemies ko-puttaa] Suomen päätöksenteossa, ja siitä tullaan pitämään kiinni.

Edustaja Essayah: Huoltovarmuuskeskus, sopimustuottajat. — Tätä Huoltovarmuuskeskus tällä hetkellä nimenomaan käy läpi ja myös sen biokaasun osalta.

Edustaja Harkimolle ja oikeastaan vähän kaikille muillekin tämän Hanhikiven osalta: Sen päätöksen, mitä siellä tapahtuu, tekevät omistajat. Me ollaan lupaviranomainen, ja kun lupa käsitellään, siellä on keskeisenä asiana yhteiskunnan kokonaisuus. Tässä tilanteessa, jossa meillä on isona omistajana omistaja, joka on rikkonut kaikkia kansainvälisiä säännöksiä, jotka liittyvät jollain tavalla ydinvoimaan, ottanut väkivalloin vieraan vallan ydinvoimalan käyttöönsä, on täysin mahdotonta myöntää lupaa tällaiselle yhtiölle.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkelä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2022 vp

14.32 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä venäläisestä energiasta kun nyt eroon pyrimme, niin tietysti olisi toivottavaa, että se energia, mihin siirrymme, tulisi mahdollisimman läheltä. Tosiasia kuitenkin on, että uusiutuva suomalainen puu ja turve eivät riitä eivätkä sovi kaikkeen: Suomessa ei aina tuule eikä paista aurinko. Niinpä tarvitaan olosuhteista riippumatonta, saasteetonta perusvoimaa, johon ei oikeastaan ole mitään muita uskottavia vaihtoehtoja kuin ydinvoima. Ydinvoimassakin on se ongelma, että venäläistä ydinvoimaa emme sattuneesta syystä voi enää hankkia ja ranskalaisenkin ydinvoiman luotettavuus näyttää olevan siinä ja siinä, saadaanko sitä ikinä rakennettua valmiiksi. Lisäksi isot ydinvoimalat ovat kriisitilanteessa haavoittuvaisia ja ylipäänsä kalliita ja pitkäkestoisia rakentaa. Kysynkin, olisiko Suomella mahdollisuus tiivistää ydinvoimayhteistyötä Japanin suuntaan, hankkia japanilaista ydinenergiaa meidän käyttöömme ja samalla ehkä saada muita vientimahdollisuuksia avattua Japanin suuntaan. Ja missä mennään pieniydinvoimaloiden käyttöönottoon vaaditun lainsäädännön suhteen [Puhemies koputtaa] ja käyttöönoton suhteen noin muuten?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Wallinheimo.

14.34 **Sinuhe Wallinheimo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eittämättä Venäjän sota tulee kiihdyttämään myös, valitettavasti, keskustelua seuraavasta elpymispaketista. Siihen suhtautuminen eduskunnassa on lähtökohtaisesti kielteinen. Tosin — kuten tässä edustaja Mykkänen ja oikeastaan Harkimokin edellä sitä vaihtoehtoa tapailivat — jos länsimainen pääoma tai EU tulisivat jollain lailla apuun Fennovoiman rahoituksen suhteen, se voisi olla tietenkin suunta, missä mahdollisesti Suomikin näitä paketteja jatkossa voisi hyväksyä. Voisiko tämä olla tietyllä lailla se lähestyminen — kun eittämättä uusista paketeista kohta joudutaan puhumaan — mihin Suomen kannattaisi tätä keskustelua viedä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Honkonen.

14.34 **Petri Honkonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Venäjältä tuodaan merkittävä osa Suomessa jalostetusta puusta. Jopa 10 prosenttia metsäteollisuuden jalostamasta puusta tuodaan Venäjältä: 9,3 miljoonaa mottia. Nyt useat metsäyhtiöt ovat kyllä hyvin ilmoittaneet, että aikovat sen puuntuonnin sieltä lopettaa. Tällä on myös iso vaikutus suomalaiseen energiantuotantoon, koska energiaa, kaukolämpöä, tuotetaan merkittävässä määrin näistä sivujakeista: kuoresta, purusta sun muusta, mitä metsäteollisuuden sivutuotteina syntyy. Suomalaisella metsäsektorilla on mahdollisuus lisätä hakkuita merkittävästi, ja katsonkin, että metsäteollisuudella on edellytykset tämä puumäärä hankkia aivan hyvin Suomesta. Siihen tarvitaan vain hiukan hinnannostoa metsänomistajalle, ei mitään Kemera-tukia tai muita lisäelementtejä. Kysynkin ministeriltä, näettekö mahdollisuuden tässä, kun Venäjä on maailman suurimpia sahatavaran tuottajia: voisiko siitä siirtyä tuotantoa Suomeen nyt, kun moni länsimaa keskeyttää Venäjältä kaiken tuonnin ja liiketoimet?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Said Ahmed.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2022 vp

14.35 Suldaan Said Ahmed vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Energian hinnan nousu aiheuttaa ymmärrettävästi ihmisissä hätää. Se osuu ihmisten jokapäiväiseen arkeen. Aivan erityisesti se osuu kuitenkin pienituloisiin, joilla ei ole liikumavaraa kuukausibudjeteissaan, kuten monilla muilla on. On meidän vastuullamme pitää huolta siitä, että pienituloistenkin arki voi sujua energian hinnan noususta huolimatta.

Ministeri Sarkkinen ehdotti viikonlopun aikana kansaneläkeindeksin pikaista korottamista vastauksena hintojen nousuun. Tämä tarkoittaisi käytännössä esimerkiksi toimeentulotuen perusosan korotusta. Kannatankin lämpimästi tätä Sarkkisen ehdotusta, jolla tukisimme pienituloisten toimeentuloa vaikeassa maailmantilanteessa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Niikko.

14.36 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tammikuussa bensiinin hinnasta noin 60 prosenttia oli jo veroa ja dieselin hinnasta 50 prosenttia veroa. Arvonlisäveroa maksetaan polttoaineen koko hinnasta, myös polttoaineverosta, ja tätä kansalaisten on vaikea hyväksyä. Verotetaan veroa, ja Suomessa yksi suurimmista verokertymistä onkin näistä polttoaineveroista. Kysyisinkin hallitukselta: miksi tälle asialle ei tehdä mitään?

Monessa maassa on lähdetty tukemaan kuluttajia polttoaineen hinnassa alentamalla veroa tai jopa poistamalla arvonlisävero väliaikaisesti. Ruotsissa 1,3 miljardia euroa osoitettiin liikenteen verojen helpottamiseen autoilijoille. Arvoisa ministeri, te olette sanonut, että te ette voi tehdä muka mitään. Eikö siellä hallituksessa tosiaan voi tehdä mitään? Ymmärrätekö te, etteivät ihmiset nyt selviä, jos te ette alenna veroja? Ja toisekseen, jos te alennatte veroja, niin ihmiset ajavat enemmän [Puhemies koputtaa] ja se ei niin paljon tunnu valtion kassassa, koska se raha tulee takaisin toista kautta. [Satu Hassi: Ja pahentaa Venäjäriippuvuutta!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt edustaja Kauma.

14.38 Pia Kauma kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jatkaisin vielä hiukan tätä Fennovoima-keskustelua siinä mielessä, että nythän tosiaan lehtitietojen mukaan Pyhäjoella Hanhikiven alueella edelleen ne rakennustyöt jatkuvat ja tähän hankkeeseenhan on mennyt jo satoja miljoonia euroja. Tässä tuotiin esiin sellainen vaihtoehto, että käytettäisiin japanilaista teknologiaa tässä reaktorin korvaajana. Sehän oli meillä yhtenä vaihtoehtona silloin, kun tästä tehtiin päätöstä aikanaan Rosatomin hyväksi. Siinä olivat muun muassa hintakysymys ja tehokysymys, minkä takia tätä japanilaista ei valittu.

Itse olen kuullut, että tällainen italialais-kanadalainen konsortio on yksi, jota on käytetty Euroopassa eri maissa. Kysyisinkin nyt teiltä, ministeri: miten mahdollisena tai jopa todennäköisenä pidätte sitä, että omistajat ehkä sitten kuitenkin kääntyisivät jonkin muun reaktoritoimittajan, länsimaisen reaktoritoimittajan, puoleen, jotta tätä hanketta voitaisiin jatkaa?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mattila.

14.39 Hanna-Leena Mattila kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ukrainan sota pakottaa meidät miettimään monenlaisia ja monipuolisia keinoja, miten voisimme li-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2022 vp

sätä omavaraisuutta sähköntuotannon suhteen. Saatamme joutua miettimään myös kertaalleen haudattujen hankkeiden uudelleenavaamista. Yksi sellainen on Kollaja. Mitä mieltä ministeri on tämän hankkeen uudelleenavaamisesta? Ja voidaanko maassamme ylipäätän-
sä lisätä vesivoimalla tuotettua sähköä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Suomela.

14.39 Iris Suomela vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin maailmanmarkkinoita järkytti korona ja nyt Ukrainan sota. On selvää, että emme voi jättää pienituloisia yksin tämän kriisin keskellä. Tähän vihreät ovatkin esittäneet laajaa keinovalikoimaa, muun muassa suoraa tukea pieni- ja keskituloisille, etenkin syrjäseudulla asuville suomalaisille. Myös olemassa olevaa sosiaaliturvaa voitaisiin korottaa ja tuloverotusta keventää. Keinovalikoimaa siis on. Tätä voitaisiin hyvin ottaa käyttöön.

Samalla on kuitenkin syytä tunnistaa, että energiariippuvuuden jatkaminen Venäjästä ei ole hyvä idea. 90 prosenttia Suomeen tuotavasta öljystä tulee tällä hetkellä Venäjältä, ja selvää on, että tälle on löydettävä vaihtoehtoja, sillä muuten jatkamme Putinin julman hyökkäyssodan rahoittamista. Yksi vaihtoehto löytyy biopolttoaineista, varsinkin bio-
kaasusta, jonka tuotanto tuo paljon kaivattuja lisätuloja maatalousyrittäjille. Samalla se tuo mahdollisuuksia kotimaisten lannoitteiden tuotantoon ja helpottaa myös venäläisestä energiasta [Puhemies koputtaa] eroon pääsemistä. [Petri Huru: Ja lisää kustannuksia!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Peltokangas.

14.40 Mauri Peltokangas ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Kun katsoo hallituksen tiedotustilaisuuksia, niin niissä usein puhutaan, että pitäisi päättää asioista nopeasti — mutta ei päätetä. Asiat ovat tärkeitä hallituksen mielestä, huoli on yhteinen, asiat ovat pöydällä, ehdinko on suuri, te kuuntelette tarkalla korvalla — ja tänään ministeri kertoo meille kylmän viileästi, että mitään ei voi tehdä. [Mika Niikko: Ei voi tehdä!] Vihreät täältä kuitenkin heittävät, että vaikka kuinka paljon on keinovalikoimaa, mutta keskustan ministeri toteaa, että mitään ei voida tehdä. Onko siis viestinne ihmisille, että polttoaineen hintoihin ei ole mitään tehtävissä, kuten äsken saimme ymmärtää? Kävelettekö te siis tuon vihreän politiikan kanssa samaan avantoon yhä, kun Suomen kansa kärvistelee näillä hinnoilla ja katsoo, tekeekö hallitus mitään? Ei! Ilmastotoimiin lapataan rahaa, mutta kansan ostokyvystä viis veisataan. Vastatkaa, ministeri: Teettekö te tälle asialle jotain? Jos teette, niin mitä te teette? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Multala. [Välihuutoja vihreiden ja perussuomalaisten ryhmistä] — Edustaja Multalalla on puheenvuoro.

14.42 Sari Multala kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jatkan vielä Fenno-voimasta. Kaikki me tiedämme ja ministerikin on todennut, että hankkeella ei ole edellytyksiä edetä sellaisena kuin se tällä hetkellä on, venäläisessä omistuksessa tai venäläisellä ydinvoimalla. Valtioneuvosto on teettämässä asiasta turvallisuusselvityksen. Osaatko kertoa sen aikataulusta? Kun me kaikki jo arvaamme varmasti sen turvallisuusselvityksen lopputuloksen, voisiko yksi ratkaisu olla se, että valtioneuvosto toteaa sen jälkeen, että periaatepäätöksen ehdot eivät ole enää voimassa ja tämä hanke ei voi edetä?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2022 vp

Toinen kysymykseni liittyy edustaja Grahn-Laasosenkin kysymykseen luvituksesta. Tähän kuulimme, että maankäyttö- ja rakennuslaki ei ole etenemässä sellaisena kuin sen oli alun perin tarkoitus edetä, eli sujuvoittaa, yksinkertaistaa kaavoitusta ja luvitusta. Mitä muita keinoja nyt olisi? Voisiko yksi keino olla esimerkiksi näissä merkittävässä energia-hankkeissa rajoittaa muutoksenhakua yhteen asteeseen?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Saramo.

14.43 Jussi Saramo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten täällä on todettu, me rahoitamme Putinin sotaa Euroopassa sadoilla miljoonilla joka päivä [Sanna Antikaisen välihuuto] öljyä ja kaasua ostamalla, ja lähes kaikki alkavat ymmärtää, että tästä pitää päästä eroon. Perussuomalaisten kanta tosin tuntuu vaihtuvan joka viikko. [Välihuuto ja perussuomalaisten ryhmästä — Leena Meri pyytää vastauspuheenvuoroa]

Paras, tehokkain keino energianpuutteeseen on tietysti säästää energiaa. Koska liikenne on se pahin energiasyöppö, joka on ollut eniten kasvussa, niin silloin kaikkein suurin teko, mitä me voidaan tehdä, on siirtää liikkumista raideliikenteeseen. Siellä, missä on joukkoja, siellä on oltava toimiva joukkoliikenne. Kiitänkin hallitusta lisätalousarvion 30 miljoonan joukkoliikennetuesta, jonka avulla voidaan esimerkiksi lipunhintoja pitää kohtuullisina, jotta ihmiset sitä joukkoliikennettä käyttävät silloin, kun se on vaihtoehto.

Mutta tietysti harvaan asutuilla alueilla jatkossakin auto on se tehokkain liikkumismuoto. Tässä nostettiin tämä ministeri Sarkkisen ehdotus kansaneläkeindeksin pikaiseksi korottamiseksi, [Puhemies koputtaa] ja vetoan kyllä hallitukseen, että tehdään näitä toimia niille ihmisille, jotka eivät voi muuttaa liikkumistapaansa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

14.44 Elinkeinoministeri Mika Lintilä: Arvoisa herra puhemies! Pyrin taas verrattaen nopeasti käymään läpi kiitettävän paljon hyviä kysymyksiä.

Ensinnä, edustaja Mäkelä, tämä japanilainen tekniikkahan oli tosiaan jo esillä aiemmassa, ja yhteistyö sinne totta kai on mahdollista. Se riippuu aina omistajasta. Valtiohan ei voi määrätä omistajia, että te teette sinne suuntaan. Varmasti on hyvää teknologiaa, on hyvää teknologiaa, että sen puoleen. Pienydinvoimalat tulevat uudessa ydinvoimalaissa mukaan, eli se on siellä uudistuksessa.

Sitten, edustaja Wallinheimo, tästä elvytyspaketista, voisiko sillä sitten tämän Fennovoiman ulkomaisen omistajan tietyllä tavalla ostaa pois. Nyt vähän kaikkiin näihin, jotka liittyvät tähän Hanhikiveen: nämä ovat omistajien asioita. Kyse on siitä, haluaako tämä 34 prosenttia omistava yhtiö myydä. Minä mielelläni ottaisin sen kyllä suomalaiseseen omistukseen. Ja kukaan meistä, väitän, tässä salissa ei tiedä, minkälaiset osakkuussopimukset ovat yhtiössä sisällä. Tämäkin kannattaa ottaa huomioon, kun näistä puhutaan, mutta me emme voi mennä määräämään teidän myyntiä — valitettavasti. Veikkaan, että tuolla on armeija — huono termi tähän kyllä — kansainvälisiä juristeja, jotka seuraavat tätä tilannetta ja ovat valmiita tuomaan apua, jos näitä osakkuussopimuksia mennään kyseenalaistamaan tai rikkomään.

Honkonen, sahatoiminta Suomeen — erittäin mielenkiintoinen kysymys: onko potentiaalia? Totta kai mennään sitten kustannustasoihin, mutta mikäli tällainen näin kova kaup-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 29/2022 vp

pasulku tietyllä tavalla on sektorilla, niin en ihmettele, vaikka olisi halukkuutta siirtyä siten Suomen puolelle.

Tässä Said Ahmed kysyi indeksitarkistuksesta — tässä tuli useampikin. Tämä ei sinänsä kuulu tänne minun puolelleni, mutta selkeää on, että kyllä tämä ihmisten kustannustasoa tulee nostamaan merkittävästi ihan kautta linjan.

Edustaja Niikko kysyi polttoaineverosta. Polttoainevero on tietysti aina yksi kohde. Polttoaineveron kautta se menee kaikille. Me ei pystytä kohdentamaan sitä millään tavalla. Se on tietysti ihan hyväkin, mutta toisaalta se on ehdottomasti kallein tapa — aivan ehdottomasti kallein tapa. [Mika Niikko: Mutta voisiko sitä alentaa? — Leena Meri: Edes väliaikaisesti?]

Edustaja Kauma kysyi myös tästä Hanhikivestä. Italialais-kanadalainen konsortio on tiedossa. Kääntyisivätkö omistajat? Jos te saatte käännettyä tämän 34 prosentin omistajan sille kannalle, niin varmasti ihan hyvä — epäilen.

Sitten edustaja Mattila kysyi Kollajasta: erittäin vaikeaa, ja jos olen ymmärtänyt, niin aiemmat toimijat ovat luopuneet siitä hankkeesta. Toki nyt, niin kuin aloitin esittelypuheen-
vuoroni, energialaput on käännetty aika lailla eri asentoon.

Edustaja Suomela kysyi biokaasusta. Me olemme juuri laajentamassa biokaasun jakeluverkoston tukia.

Sitten, edustaja Peltokangas, me voidaan mennä vaikka katsomaan tuolta pöytäkirjoista: minä en ole sanonut täällä, että ei ole keinoja. Päinvastoin sanoin, että meillä on olemassa tapoja, joista luettelin jakeluvelvoitteen ja kustannustuet. [Välihuutoja perussuomalaisen ryhmästä] Se on totaalisesti eri asia kuin se, että te annatte väärää todistusta siitä, että minä olen sanonut, että ei ole keinoja. [Mauri Peltokangas pyytää vastauspuheenvuoroa]

Sitten, edustaja Multala: siinä tilanteessahan, että periaatepäätös [Hälinää — Puhemies koputtaa] ei olisi voimassa, periaatteessa periaatepäätös pitää palauttaa tänne eduskuntaan, koska kyseessä on eduskunnan periaatepäätös ja ainoastaan eduskunta voi sen tehdä.

Edustaja Saramo viittasi näihin indekseihin, joihin jo aiemmin vastasin. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.